

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Pravni sustav EU-a i nacionalni pravni sustavi>**Redovni nacionalni sudovi**

Bendrieji nacionaliniai teismai

Češka

Čekijos teismų struktūrą sudaro 89 apylinkės teismai, aštuoni apygardos teismai ir Aukščiausiasis Teismas.

Bendrosios kompetencijos teismai. Įžanga

Jurisdikcija civilinėse bylose

Už civilinių bylų nagrinėjimą yra atsakingi apylinkės teismai, apygardos teismai, aukštieji teismai ir Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Pirmosios instancijos teismai

Apylinkių teismai nagrinėja ir priima sprendimus dėl ginčų ir kitų teisinių klausimų bylose, kylančiose iš civilinių, darbo, šeimos ir komercinių santykių, jeigu joks kitas teismas pagal įstatymą neturi materialinės jurisdikcijos šiose bylose.

Kitus klausimus, kurie nėra privataus pobūdžio (pvz., dėl arbitrų skyrimo ir atleidimo, dėl arbitražo sprendimo panaikinimo ir t. t.), civiliniame procese nagrinėja ir sprendžia apylinkių teismai, kai tai numatyta įstatyme.

Apylinkės teismo jurisdikcijai priklausančiose bylose paprastai sprendimus priima vienas posėdžiaujantis teisėjas.

Jeigu taip nustatyta įstatyme, darbo ir kitus klausimus nagrinėja kolegija, kurią sudaro vienas teisėjas ir du tarėjai.

Apygardos teismai yra pirmosios instancijos teismai Civilinio proceso kodekso 9 straipsnio 2 dalyje ir 9a straipsnyje nurodytose bylose ir ginčuose.

Apygardos teisme, kaip pirmosios instancijos teisme, bylas nagrinėja ir sprendimus priima vienas teisėjas; kolegija, kurią sudaro kolegijos pirmininkas ir du teisėjai, nagrinėja ir priima sprendimus pirmąją instanciją vykdomame procese, jei tai numatyta įstatyme.

Aukščiausiasis Teismas pirmąją instanciją priima sprendimą remdamasis įstatymo Nr. 91/2012 dėl tarptautinės privatinės teisės 51 straipsniu. Šiomis aplinkybėmis Aukščiausiasis Teismas pripažįsta galutinius užsienio teismų sprendimus.

Aukščiausiasis Teismas bylas nagrinėja kaip kolegija arba didžioji kolegija.

Antroji instancija

Kai pirmąją instanciją bylą nagrinėja apylinkės teismai, apeliacinis teismas (antrosios instancijos teismas) yra apygardos teismas.

Kai bylą pirmąją instanciją nagrinėja apygardos teismai, kaip apeliaciniai teismai veikia aukštieji teismai.

Aukštasis teismas posėdžiauja kolegijoje, kurią sudaro kolegijos pirmininkas ir du teisėjai, išskyrus atvejus, kai esama atskirų teisinių nuostatų, kuriomis nurodyta kitaip.

Teisinių duomenų bazės

Čekijos teisės aktus galima rasti [oficialiame Čekijos vyriausybės portale](#).

Ar teisinių duomenų baze galima naudotis nemokamai?

Taip, tik šiame portale teisės aktai pateikiami nemokamai.

Jurisdikcija baudžiamosiose bylose

Už baudžiamųjų bylų nagrinėjimą yra atsakingi apylinkės teismai, apygardos teismai, aukštieji teismai ir Čekijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas.

Pirmosios instancijos teismai

Jeigu įstatyme Nr. 141/1961 dėl baudžiamojo proceso nenumatyta kitaip, pirmoje instancijoje bylas nagrinėja apylinkės teismas.

Baudžiamąją bylą teisme nagrinėja teisėjų kolegija arba vienas teisėjas; kolegijos pirmininkas arba vienas teisėjas sprendžia vienas tik tada, kai tai aiškiai numatyta įstatyme. Apylinkės teismo kolegijas sudaro kolegijos pirmininkas ir du tarėjai. Kolegijos pirmininkas arba teisėjas gali veikti kaip vienas teisėjas. Kolegijos pirmininku gali būti tik teisėjas.

Apygardos teismai pirmąją instanciją nagrinėja bylas dėl nusikalstamų veikų, už kurias įstatyme numatyta ne trumpesnė kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausmė arba už kurias gali būti skirta išimtinė bausmė. Apygardos teismai taip pat veikia kaip pirmosios instancijos teismai baudžiamųjų veikų, nurodytų Baudžiamojo proceso įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje, atžvilgiu, net jei minimali laisvės atėmimo bausmė yra mažesnė.

Apygardų teismai bylas nagrinėja kolegijose. Vienas teisėjas priima sprendimus bylose, numatytose įstatymuose dėl teismo procesų.

Apygardos teismų kolegijas sudaro:

kolegijos pirmininkas ir du tarėjai, jei jie veikia kaip pirmosios instancijos teismai baudžiamosiose bylose;

kitose bylose – kolegijos pirmininkas ir du teisėjai.

Kolegijos pirmininkas arba teisėjas gali veikti kaip vienas teisėjas. Kolegijos pirmininku gali būti tik teisėjas.

Antroji instancija

Apeliacinius skundus dėl apylinkės teismo sprendimų nagrinėja aukštesnysis apygardos teismas. Apeliacinius skundus dėl apygardos teismo sprendimų, priimtų pirmąją instanciją, nagrinėja aukštesnysis aukštasis teismas.

Aukštasis teismas posėdžiauja kolegijoje, kurią sudaro kolegijos pirmininkas ir du teisėjai, išskyrus atvejus, kai esama atskirų teisinių nuostatų, kuriomis nurodyta kitaip.

Jurisdikcija administracinėse bylose

Teismų vaidmuo administracinėse bylose – ginti fizinių ir juridinių asmenų asmenines teises pagal viešąją teisę.

Šią funkciją atlieka **administraciniai teismai**. Tai yra specializuotos kolegijos, veikiančios apygardos teismų sistemoje kaip pirmos instancijos teismai.

Administracinius teismus sudaro: apygardos teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojai ir teisėjai. Atskiras bylas nagrinėja trijų teisėjų kolegijos.

Administraciniai teismai priima sprendimus dėl:

skundų dėl administracinių sprendimų, kuriuos priėmė vykdomoji institucija, vietos ar regiono valdžios institucija, fizinis ar juridinis asmuo arba kita institucija, įgaliota priimti sprendimus dėl fizinių ir juridinių asmenų teisių ir pareigų viešojo administravimo srityje (toliau – administracinė institucija);

apsaugos nuo administracinės institucijos neveikimo;

apsaugos nuo neteisėto administracinės institucijos įsikišimo;

ieškinių dėl jurisdikcijos;

rinkimų klausimų ir klausimų, susijusių su vietos ar regioniniais referendumais;

klausimų, susijusių su politinėmis partijomis ir politiniais judėjimais;

bendro pobūdžio priemonės ar jos dalies, prieštaraujančios įstatymui, panaikinimo;

drausminių klausimų, susijusių su teisėjais, teismo pareigūnais, prokurorais ir antstoliais; klausimų, susijusių su tam tikromis profesinio elgesio taisyklėmis.

Vyriausiasis administracinis teismas yra paskutinės instancijos administracinis teismas, kurį sudaro Vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojai ir teisėjai. Atskiras bylas paprastai nagrinėja trijų teisėjų kolegija.

Be apeliacinių skundų, Vyriausiasis administracinis teismas nagrinėja bylas dėl politinių partijų ar politinių judėjimų uždarymo, jų veiklos sustabdymo ar atnaujinimo, jurisdikcijos ir bendro pobūdžio priemonių visiško ar dalinio panaikinimo. Kita Vyriausiojo administracinio teismo jurisdikcija nagrinėti bylą iš esmės nustatyta specialiuose įstatymuose.

Daugiau informacijos pateikiama interneto svetainėje [Europos teisminis atlasas civilinėse bylose](#). [Čekijos teismų sistema](#).

Daugiau informacijos galite rasti šioje interneto svetainėje: [Nejvyšší správní soud](#) (Vyriausiasis administracinis teismas).

Susijusios nuorodos

[Teismų sistema](#)

Paskutinis naujinimas: 09/11/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.